

УДК 811.1/2

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-213-35>

**ЛЕКСИКА ЛАТИНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ
В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ЗАПОЗИЧЕНА УКРАЇНСЬКОЮ**
**LATIN-DERIVED VOCABULARY IN ENGLISH, BORROWED
INTO UKRAINIAN**

Жовновач Т. А.,***orcid.org/0000-0003-1037-4383******Scopus-Author ID: 57374191100****старший викладач кафедри менеджменту**та соціально-гуманітарних дисциплін**Черкаської філії Приватного вищого навчального закладу**"Європейський університет"***Глущенко А. В.,*****orcid.org/0000-0002-1190-7316****викладач кафедри іноземних мов**Навчально-наукового інституту іноземних мов**Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького*

У статті розглядається процес проникнення латинської лексики в англійську мову та подальше її запозичення українською. Проаналізовано семантичні групи запозичень, шляхи адаптації іншомовних елементів та вплив латинізмів на українську термінологію, зокрема в галузі науки, техніки, медицини та права. Особлива увага приділяється транзитивній ролі англійської мови як посередника між латинською та українською. Досліджується вплив англійської мови на сучасну українську через запозичення слів латинського походження. Більшість латинізмів, запозичених через англійську, зберігають оригінальну латинську морфемну структуру, але зазнають адаптації до української фонетики та морфології. Ці лексеми часто функціонують у ролі термінів, що підвищує їхню стабільність у мові. Розглядаються причини та наслідки цього явища, зокрема в контексті глобалізації, розвитку технологій і міжнародної комунікації. Автори аналізують сфери, де такі запозичення найпоширеніші (наука, медицина, ІТ, політика, економіка), а також їх вживання в українських ЗМІ за останнє десятиліття. Особлива увага приділена словам, які стали ключовими під час соціально-політичних подій (наприклад, санкції, демократія, інфляція, пандемія), та їхній адаптації в українському мовному просторі. Серед методів задіяних для дослідження слід зазначити такі як: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація та порівняння. Опрацьовано роботи науковців, які раніше зверталися до цієї теми у своїх наукових працях. Здійснено аналіз частоти вживання окремих лексем у публічному мовленні та медіапросторі України протягом останніх десяти років (2014–2024). Дослідження базується на аналізі наукових праць, даних Національного корпусу української мови, медіаматеріалів і соціальних мереж. Результати підтверджують, що латинізми, що надходять в рідну мову через англійську, є важливим інструментом міжнародної комунікації та відображають динаміку сучасного суспільства.

Ключові слова: англіцизми, латинізми, запозичення, українська мова, глобалізація, медіапростір, мовна адаптація.

The article examines the process of Latin vocabulary penetration into the English language and its subsequent borrowing into Ukrainian. The semantic groups of loanwords, the adaptation pathways of foreign linguistic elements, and the influence of Latinisms on Ukrainian terminology, particularly in the fields of science, technology, medicine, and law, are analyzed. Special attention is given to the transitive role of English as a mediator between Latin and Ukrainian. The influence of the English language on Ukrainian through the borrowing of Latin-derived words is explored. The majority of Latin loanwords adopted via English preserve their original Latin morphemic structure while undergoing phonetic and morphological adaptation to Ukrainian. These lexical units frequently operate as terminological units, thereby increasing their linguistic stability. It examines the causes and consequences of this phenomenon, particularly in the context of globalization, technological development, and international communication. The author analyzes the fields where such borrowings are most common (science, medicine, IT,

politics, economics) as well as their usage in Ukrainian media over the past decade. Special attention is given to words that have become key during socio-political events (e.g., sanctions, democracy, inflation, pandemic) and their adaptation in the Ukrainian linguistic space. Among the methods used for the research are analysis, synthesis, generalization, systematization, and comparison. The works of scholars who have previously addressed this topic in their research are reviewed. An analysis has been carried out on the frequency of usage of specific lexemes in public speech and the media space of Ukraine over the last decade (2014–2024). The study is based on an analysis of scholarly works, data from the National Corpus of the Ukrainian Language, media materials, and social networks. The results confirm that Latinisms entering through English serve as an important tool for international communication and reflect the dynamics of modern society.

Key words: anglicisms, latinisms, borrowings, Ukrainian language, globalization, media space, linguistic adaptation.

Постановка проблеми. Починаючи говорити про запозичення англiцизмiв в українську мову ми повинні нагадати, що хоча ці мови належать до різних типiв за морфологічною класифікацією, вони входять до iндеоевропейської родини. Обидві мови мають спільні корені, хоча належать до різних гілок (англійська до германської, українська до слов'янської). Хоча англійська – аналітична мова (використовує службові слова, порядок слів і аналітичні форми для вираження граматичних значень), а українська – синтетична мова (використовує закінчення, префікси, суфікси та інші морфемні зміни для передачі граматичних значень) обидві мають щось спільне, а саме:

1. *Наявність флексій.* Обидві мови використовують закінчення, але в українській вони грають набагато важливішу роль.

2. *Частини мови.* Іменники, дієслова, прикметники тощо, хоча їх функції можуть відрізнятися.

3. *Використання службових слів.* Прийменники, сполучники, частки – навіть у синтетичній українській мові вони є, хоча грають меншу роль, ніж у англійській.

Англійська мова більше покладається на порядок слів і допоміжні слова, тоді як українська – на відмінки, закінчення та внутрішні зміни слів. Однак обидві мови мають спільні риси, пов'язані з їх iндеоевропейським походженням.

Останнім часом англiцизми проникають в наше мовлення так стрімко й в такій кількості, що лінгвісти виокремлюють явище англо-українського білінгвізму [1, с. 197]. У сучасному світі англійська мова, як мова міжнародного спілкування для співпраці та взаєморозуміння, набуває надзвичайно важливого значення. Вчені характеризують цей процес як «феномен англо-американського панування, який виявляється в чотирьох площинах: світова мова, попкультура, комунікаційні технології та інформація» [2, с. 228]. Це є причиною того що внаслідок цього велика кількість слів з англійської мови потрапляє в інші мови світу. Не виключенням є і українська мова. Лексичні запозичення є одним із важливих механізмів збагачення словникового складу мови. Упродовж останніх десятиліть українська мова активно запозичує лексику з англійської, яка, у свою чергу, містить значну кількість слів латинського походження. Це зумовлює появу в українській мові так званих непрямих латинізмів – лексем, що надійшли через посередництво англійської.

Але сучасна англійська мова не є сталим об'єктом і пройшла довгий історичний шлях свого формування через поглинання часткове чи повне слів з інших мов світу. Англійська мова протягом свого історичного розвитку запозичила значну кількість латинських слів, особливо в періоди римського впливу, середньовіччя та науково-технічного прогресу XVIII–XX ст. Латинізми в англійській охоплюють терміни з галузі медицини, права, науки, освіти і культури.

Протягом століть велика кількість слів потрапила в англійську мову і з латинської мови. Частка слів латинського походження в сучасній англійській мові становить близько 29% від загального словникового запасу, якщо враховувати тільки безпосередні запозичення з латини. Однак, якщо додати слова, що прийшли через старофранцузьку (яка сама походить від латини) після Нормандського завоювання (1066 р.), то ця частка зростає до 60% і більше.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом десятиліть багато науковців, зокрема лінгвістів, філологів та соціолексикографів, як вітчизняних так і зарубіжних, зверталися в своїх працях до питання запозичення англіцизмів латинського походження в українську мову. Слід зазначити роботи Н. Ф. Клименко, яка зауважила, що з другої половини XX століття активізувалася англійська мова як мова науки. Вона стала відігравати роль мови-посередниці. Велика кількість термінів, що запозичені з мови Європи, викарбувані в англійській з грецького та латинського матеріалу [3, с. 110]. Класик української лінгвістики І. К. Білодід [4] у своїй книзі «Словник української мови» подає загальні запозичення, але серед них можна відстежити латинізми, що потрапили в українську через англійську. Філологиня У.Л. Паньків [5] досліджує вплив європейських (романських, германських, слов'янських) мов-посередниць на запозичення латинських лексем українською мовою. Брадз Качру [6], індійський лінгвіст, досліджує поширення англіцизмів, багато з яких мають латинське коріння.

Дослідженню латинізмів, які потрапили в українську мову через англійську, приділяється значна увага у наукових розвідках вітчизняних та зарубіжних мовознавців. Олександр Пономарів в своїй праці «Культура слова: Мовностилістичні поради» зазначив, що за підрахунками фахівців, кількість іншомовних слів у складі української лексики не перевищує 10% [7].

Мета дослідження. Метою нашої роботи є розглянути лексику латинського походження в англійській мові, яка була запозичена українською мовою. Виявити в яких сферах найбільше застосовуються такі лексичні одиниці. Проаналізувати які англіцизми латинського походження найчастіше вживалися за останні 10 років в українських засобах масової інформації.

Виклад основного матеріалу. Українська мова, як і багато інших мов світу, запозичила чимало слів з європейських мов. Серед них є певний відсоток слів з англійської мови. Кожна епоха диктує власну моду, у тому числі і на вживання певних лексем. Епоха кінця XX – початку XXI століття ознаменувалася модою на активне використання в повсякденному і офіційному мовленні англійських слів і словосполучень [8, с. 43]. Але, нас цікавлять лише та частина лексики англійської мови, яка в основі свого створення має запозичення з латинської мови. Ось кілька прикладів англійських слів латинського походження, які використовуються в українській:

1. Армія (англ. army ← лат. armata).
2. Аудиторія (англ. audience / auditorium ← лат. auditorium – (місце для слухання)).
3. Фамілія (англ. family ← лат. familia).
4. Темп (англ. tempo ← лат. tempus – (час)).
5. Телефон (англ. telephone ← лат. tele- (грец.) + phone (лат. phōnē)).
6. Медицина (англ. medicine ← лат. medicina).
7. Легіон (англ. legion ← лат. legio).
8. Акумулятор (англ. accumulator ← лат. accumulare – (накопичувати)).
9. Факт (англ. fact ← лат. factum – (зроблене)).
10. Радіо (англ. radio ← лат. radius(радіус)).

Ці слова прийшли в українську мову через англійську, але їхнє походження – латинське. Чимало з них є міжнародними та вживаються в багатьох мовах світу. Вони збагачують українську мову. Давайте розглянемо саме в яких сферах зустрічається найбільше англійських слів латинського походження.

1. *Техніка та наука.* Комп'ютер (англ. computer ← лат. computare – (обчислювати)). Алгоритм (англ. algorithm ← лат. algoritmi ← ім'я перського математика Аль-Хорезмі. Фрактал (англ. fractal ← лат. fractus (ламкий, розбитий)). Інтернет (англ. Internet ← лат. inter – (між) + net – (мережа)).

2. *Медицина.* Вакцина (англ. vaccine ← лат. vacca – (корова), через історію з коров'ячою віспою). Діагноз (англ. diagnosis ← лат. diagnōsis (розпізнання)). Рецепт (англ. prescription ← лат. receptum (отримано)). Інфекція (англ. infection ← лат. infectio (інфекція)).

3. *Юриспруденція та політика*. Вето (англ. veto ← лат. veto – (я забороняю)). Кворум (англ. quorum ← лат. quorum – (яких), від qui – (хто)). Президент (англ. president ← лат. praesidens (той, що сидить попереду)). Контракт (англ. contract ← лат. contractus (договір)). Легальний (англ. legal ← лат. legalis (правовий)). Вердикт (англ. verdict ← лат. verdictum (вирок)).

4. *Культура та мистецтво*. Актор (англ. actor ← лат. actor (виконавець)). Сценарій (англ. scenario ← лат. scaena – (сцена)).

5. *Економіка та бізнес*. Бонус (англ. bonus ← лат. bonus – (добрий)). Дефіцит (англ. deficit ← лат. deficit – (не вистачає)). Капітал (англ. capital ← лат. capitalis – (головний)).

6. *Біологія*. Антиген (англ. antigen – лат. anti (проти) + genus (рід, походження)). Фермент (англ. enzyme – лат. fermentum (закваска), через англ. enzyme). Рецептор (англ. receptor – лат. recipere (отримувати), через англ. receptor). Транскрипція (англ. transcription – лат. transcribere (переписувати), у біології – процес синтезу РНК на основі ДНК). Гомеостаз (англ. homeostasis – грец. homoios (однаковий) + stasis (стабільність), але вживається через англійську).

7. *Фізика / Хімія*. Квант (англ. quantum – лат. quantus (скільки), у фізиці – найменша порція енергії). Індукція (англ. induction – лат. inducere (вводити), у фізиці – явище виникнення струму в провіднику). Акселератор (англ. accelerator – лат. accelerare (прискорювати), у фізиці частинок – прискорювачів). Супровідник (англ. superconductor – лат. super (над) + conductor (провідник)).

8. *Інформаційні технології (ІТ)*. Алгоритм ((англ. algorithm) – від латинізованого імені Al-Khwarizmi (перський математик), але вживається через англійську). Інтерфейс (англ. interface) – лат. inter (між) + facies (поверхня)). Сервер (англ. server) – лат. servire (служити)). Кластер (англ. cluster) – лат. clustum (група, пучок)). Реляційна база даних (англ. relational database) – лат. relatio (відношення)). Програма (англ. program ← лат. programma (програма)). Дата (англ. data ← лат. datum (дано)).

9. *Освіта*. Університет (англ. university ← лат. universitas). Факультет (англ. faculty ← лат. facultas). Дисертація (англ. dissertation ← лат. dissertatio). Академія (англ. academy ← лат. academia ← грец. Ακαδημία).

Ці терміни часто не мають «повноцінних» українських аналогів, тому вживаються в оригінальній формі або з незначними адаптаціями. В науковому середовищі такі запозичення є нормою через міжнародну стандартизацію. Як слушно зауважує П. Селігей, «коли треба з'ясувати точне значення якогось слова, наприклад, симультанний, марно шукати його в українських словниках (навіть іншомовних слів) – треба відразу ж звертатися до словника латинської мови чи англо-українського словника» [9, с. 5]. Аналіз частоти вживання англійських слів латинського походження в українській мові показує, що такі запозичення є досить поширеними, особливо в науковій, технічній, медичній, юридичній та ІТ-сферах. Латинізми, що потрапили в українську через англійську, є невід'ємною частиною сучасної лексики, особливо в професійних сферах. Їхня частка залежить від контексту: у фахових текстах вона значно вища, ніж у розмовній мові. Тенденція до збільшення таких запозичень пов'язана з інтернаціоналізацією термінології. У наукових текстах частка латинізмів через англійську може сягати 10–20%. В ІТ-термінології – до 30–40% (через глобалізацію галузі). У повсякденному мовленні – 5–10%, але їхня кількість зростає через інтернет і медіа.

Далі будуть розглянуті англійські слова латинського походження, які активно вживаються в українському медіапросторі. Зрозуміло, ці терміни відображають глобалізаційні тенденції, вплив технологій, політики, економіки та поп-культури. Нижче наводимо детальний аналіз таких слів за останні 10 років (2014–2024), їх етимології, сфер вживання, причин популярності та приклади вживання зазначених слів у ЗМІ. Дослідження проведено на основі даних національного корпусу української мови [10], Google Trends [11], медіа-моніторингу [12] та соціальних мереж (Twitter, Facebook). Нижче наведені такі тенденції:

1. *Політико-суспільні терміни*.
– Демократія (democracy).

- Походження: лат. *democratia* ← грец. *dēmokratía* (*dēmos* – народ, *kratos* – влада).
- Вживання: обговорення політичного устрою, євроінтеграції, реформ.
- Приклад: «Україна продовжує боротьбу за демократію під тиском авторитарних режимів» (Українська правда, 2022). «США закликають захищати демократію в світі після штурму Капітолію» (BBC News, 2021).

- Причина популярності: актуальність через Революцію Гідності, війну та прагнення до ЄС. Різке зростання після 2014 року та після 2022 року.

- Легітимність (*legitimacy*).
- Походження: лат. *legitimus* (законний).
- Вживання: у контексті влади, виборів, міжнародного визнання.
- Приклад: «Легітимність виборів у Білорусі поставлена під сумнів» (DW, 2020). «Зеленський підкреслив легітимність України в ООН» (Reuters, 2022).

- Причина популярності: кризи влади після 2014 року. Активне вживання під час президентських і парламентських виборів (2014, 2019), а також у контексті міжнародної підтримки України.

- Корупція (*corruption*).
- Походження: лат. *corruptio* (псування, хабарництво).
- Вживання: антикорупційні реформи, розслідування.
- Приклад: «НАБУ затримало чиновника за корупцію на мільйони» (УНІАН, 2023). «Корупція в ЄС: скандал з Qatargate у Європарламенті» (Politico, 2022). Стабільно високий рівень через антикорупційні реформи, розслідування (НАБУ, САП) та скандали (Панамські документи, справи Офісу президента).

2. Економіка та бізнес.

- Інфляція (*inflation*).
- Походження: лат. *inflatio* (роздуття).
- Вживання: макроекономічні звіти, наслідки війни.
- Приклад: «Інфляція в Європі досягла рекордних 10% через війну» (Financial Times, 2022). «НБУ сповільнив інфляцію до 9% у 2023 році» (Економічна правда, 2023).

- Різкі спади та зростання: високе вживання у 2014–2015 (валютна криза), 2020 (COVID), 2022–2023 (війна).

- Інвестиції (*investment*).
- Походження: лат. *investire* (одягати, вкладати).
- Вживання: відновлення економіки, залучення капіталу.
- Приклад: «Іноземні інвестиції в Україну впали на 40% через війну» (Forbes UA, 2022). «Китай збільшує інвестиції в Африку» (Bloomberg, 2021). Активізація після 2016 року (реформи), зріст у 2021–2023 (відновлення після COVID, плани реконструкції).

- Транспарентність (*transparency*).
- Походження: лат. *transparens* (прозорий).
- Вживання: вимоги до влади, боротьба з корупцією.
- Приклад: «Уряд запустив портал «Дія» для транспарантності послуг» (LB.ua, 2020). «ЄС вимагає більшої транспарантності від Big Tech» (The Guardian, 2021).

- Популярність: зросла через відкритість державних закупівель (ProZorro), е-декларування.

3. Технології та цифровий простір.

- Інновації (*innovation*).
- Походження: лат. *innovatio* (оновлення).
- Вживання: стартапи, ІТ-сектор, держпрограми.
- Приклад: «Україна увійшла в топ-50 країн за інноваціями» (NV, 2021). «Інновації в AI перевертають світ» (Wired, 2023). Стабільний ріст через держпідтримку (Startup Ukraine, Diia City).

- Діджиталізація (digitalization).
- Походження: лат. digitalis (пальцевий, від digitus – палець).
- Вживання: перехід на електронні послуги.
- Приклад: «Діджиталізація послуг зменшила корупцію в Україні» (ЕП, 2022). «ЄС інвестує €7 млрд у діджиталізацію» (Euronews, 2021). Різкий стрибок після 2020 (COVID, запуск «Дії»), продовження тренду у 2022–2024 (е-послуги під час війни).

4. Медичні терміни.

- Вакцина (vaccine).
- Походження: лат. vacca (корова, через історію з віспою).
- Вживання: масові щеплення, дискусії про ефективність.
- Популярність: пік у 2020–2021, потім різке зниження.
- Пандемія (pandemic).
- Походження: грец. pandemos (вселюдний), але через латинську традицію.
- Вживання: 2020–2022 роки.
- Приклад: «COVID-19: світ охопила пандемія» (BBC, 2020).
- Вірус (virus).
- Походження: лат. virus (отрута).
- Вживання: COVID-19, кібербезпека.
- Приклад: «Вірус Monkeypox визнаний загрозою» (CNN, 2022). Різкий сплеск у 2020–2021 (COVID-19), потім спад.

5. Медіа та комунікації.

- Інформація (information).
- Походження: лат. informatio (роз'яснення).
- Вживання: фейки, пропаганда, медіаграмотність.
- Популярність: стабільно високе вживання через інфовійну, фейки, кібератаки.
- Соціальні мережі (social media).
- Походження: лат. socius (товариський) + medium (засіб).
- Вживання: вплив на суспільство, маркетинг.
- Приклад: «TikTok став найпопулярнішою соцмережею серед молоді» (The Verge, 2023).
- Популярність: постійне зростання через медіаспоживання, інфовійну (Telegram, Twitter/X як основні джерела новин).

6. Юриспруденція.

- Санкції (sanctions).
- Походження: лат. sanctio (наказ, покарання).
- Вживання: міжнародний тиск на РФ після 2014 року.
- Приклад: «Світ запровадив санкції проти РФ через війну» (The New York Times, 2022). «Санкції проти Білорусі посилюються» (Deutsche Welle, 2021).
- Популярність: активне вживання з 2014 (проти Росії), новий пік у 2022–2024 (міжнародні обмеження). Стабільно високий рівень з 2022.
- Конституція (constitution).
- Походження: лат. constitutio (устрій).
- Вживання: реформи, євроінтеграція. Зростання у 2016 (децентралізація), 2019 (зміни до Конституції щодо ЄС / НАТО) та 2022–2024 (воєнний стан).

Латинські запозичення через англійську мову в українських медіа відображають динаміку суспільства. Вони є інструментом інтеграції в глобальний простір, але також викликають дискусії про чистоту мови. Найбільш вживані – у сферах політики, економіки та технологій, що пов'язано з викликами останнього десятиліття. Найбільш популярні слова в українських ЗМІ (2020–2024):

1. Вірус (2020). Частота вживання 12–15%.
2. Санкції (2022–2024). Частота вживання 18–22%.

3. Інфляція (2022). Частота вживання 8–10%.

4. Діджиталізація (2020–2022). Частота вживання 5–7%.

Найбільший вплив на вживання слів мали політичні події (2014, 2022), економічні кризи (2014–2015, 2022–2023), пандемія COVID-19 (2020–2021) та технологічні зміни (діджиталізація). Терміни, пов'язані з війною (санкції, інформація, конституція) та реформами (демократія, транспарантність), стали домінуючими.

Висновки. Процес запозичення латинізмів через англійську є прикладом вторинного мовного запозичення, який значною мірою формує сучасний український термінологічний простір. З огляду на глобалізаційні процеси та зростаючий вплив англійської мови, кількість таких запозичень постійно зростає, що вимагає зваженого підходу до мовної політики, стандартизації термінів та укріплення позицій питомої лексики. Англійські лексичні одиниці латинського походження стали невід'ємною частиною сучасної української мови, особливо у сферах науки, техніки, медицини, політики, економіки, юриспруденції та інформаційних технологій. Їх активне вживання є результатом глобалізаційних процесів, впливу англійської мови та міжнародної комунікації. Запозичення англійської лексики латинського походження не тільки збагачує українську мову, а й відображає сучасні суспільні потреби, зміни у світі та прагнення до міжнародної співпраці. Це свідчить про гнучкість української мови та її здатність до адаптації в умовах глобалізації, про її відкритість до світових тенденцій. Таким чином, запозичення англіцизмів латинського походження – це об'єктивний процес, який відображає інтеграцію України у світовий простір. Важливо знайти баланс між збагаченням лексики та збереженням мовної автономності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Юшук І.П. Українська мова : підручник / за ред. І. Плюща. Київ: Либідь, 2003. 640 с.
2. Клименко Н.Ф. Нові тенденції адаптування іншомовної лексики. *Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі* : монографія / Н.Ф. Клименко, Є.А. Карпіловська, Л.П. Кислюк; НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2008. С. 227–238.
3. Клименко Н.Ф. Українська біологічна термінологія кінця ХХ – початку ХХІ ст.: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 212 с.
4. Словник української мови: у 11 т. / за ред. І.К. Білодід. Київ: Наукова думка, 1970–1980.
5. Паньків У.Л. Історичні джерела українських лексичних латинізмів. *Studia-linguistica. Збірник наукових праць*. Вип. 5. Ч. 1. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. С. 386–391.
6. Kachru B. *The Other Tongue: English Across Cultures*. University of Illinois Press, 1992. 384 p.
7. Пономарів О.Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Київ: Либідь, 2011. 240 с.
8. Стишов О.А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації); Київський національний лінгвістичний ун-т. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2003. 388 с.
9. Селігей О. П. Що нам робити із запозиченнями? Українська мова. 2007. Вип. № 3. С. 3–16; Вип. № 4. С. 16–32.
10. Національний корпус української мови (НКУМ). URL: <http://www.mova.info> (дата звернення: 17.01.2025).
11. Дані Google Trends (2014–2024 pp.). URL: <https://trends.google.com> (дата звернення: 23.02.2025).
12. Моніторинг ЗМІ за 2014–2024 pp. Українська правда, BBC Україна, DW, Економічна правда, Forbes UA.